

Levande skule for lovande bygdeframtid!

Om vi ynskjer liv i bygdenorge i framtida, kan ikkje fylkeskommunen legge ned det lokale skuletilbodet i Lom. Det er som å slå foten under alle planar om levande distrikt og ynskjer om å få folk til å bu og leve på bygda!

I fylkeskommunen sin visjon, som er foreslått ført vidare i ny Innlandsstrategi, heiter det: *«Innlandet – eventyrlige muligheter, (...) med mål om å ha en ledende posisjon innen teknologi, industri, landbruk og reiseliv.»* Moglegheitene skal mellom anna realiserast ved *«levende lokalsamfunn med bærekraftige byer, tettsteder og bygder.»*

Vi meiner ei nedlegging av skulen vil vera å undergrave eigen strategi, og er etter vår meining ei sær s defensiv tilnærming til rolla som utviklingsaktør.

Ser ikkje fylkeskommunen at utdanningsstad tett på der utviklinga skal skje er avgjerande for å skape nettopp næringsutvikling og arbeidsplassar?

Reiselivet (overnatting, servering og kultur/aktivitet) i Lom genererte i 2022 ei verdiskaping på 75,8 millionar kroner. Om ein inkluderer nabokommunane Skjåk og Vågå vert totalen 144,7 millionar kroner (*Kjelde: Innovasjon Norge*).

I tillegg kjem alle dei positive ringverknadane reiselivet har for lokalsamfunn, handelsnæringa, landbruk og andre næringar (og vice versa). Når da fylkeskommunen i Innlandet, eit av Norges største reiselivsfylker, ynskjer seg høgare verdiskaping frå næringa, må dei vise at dei driv med samfunnsutvikling, ikkje *-avvikling!*

Næringane landbruk, reiseliv og lokalmat står sterkt i Nord-Gudbrandsdalen, men Innlandet fylkeskommune foreslår likevel å redusere fagtilbodet innanfor mat og reiseliv. Dette er total motstridane med tanke på næringslivet sine behov og ynskjer, og vil gjere det enda meir krevjande for denne bransjen å rekruttere relevant arbeidskraft framover.

Vi veit at **mat- og måltidsbransjen står ovanfor eit aukande kompetansebehov**, og at rekrutteringa til restaurant- og matfag på landsbasis er prega av synkande søkartal. «Rapport fra Rådgivende utvalg for rekruttering til mat- og måltidsbransjen» peiker på at *«kompetanse og utdanning er helt avgjørende for at Norge skal bli en matnasjon»* og det faktum at vi har *«ingen matnasjon utan fagarbeidarar»*. Ifølge utvalet bak rapporten, er det fem samfunnsaktørar som er viktige for auka rekruttering til mat- og måltidsbransjen; Den enkelte skule, fylkeskommunen, opplæringskontora, den enkelte bedrift og NAV. *«De ulike aktørene er ansvarlige på ulike nivå og tidspunkt, men det er viktig at de samarbeider og er godt koordinerte.»*

Lom har lange tradisjonar med mat og kultur, foredling og formidling. Vi har lokal kompetanse og vi har vilje. Alt ligg til rette for at vi kan få til eit godt samarbeid, slik rapporten peiker på – dersom fylkeskommunen er med oss. Med ei lang rekke solide reiselivsbedrifter, sterke merkevarer og anerkjente namn, meiner vi at vi kan ta ein ledande posisjon – både som skulestad og i påverknadsarbeidet for å betre oppfatninga av mat- og måltidsbransjen nasjonalt.

I vår reiselivsstrategi for Lom 2024-2027 har vi sett lokal rekruttering og kunnskapsheving som del av vårt langsiktige innsatsområde, og vi forventar at fylkeskommunen gjer det same!

Faktisk har fylkeskommunen, som følge av regionreforma, fått eit meir heilheitleg ansvar for å sikre at innbyggaren har den kompetansen samfunnet og det lokale næringslivet treng. I dette ligger eit tydeleg ansvar for å **dimensjonere vidaregåande opplæring slik at den medverkar til utvikling av regionalt næringsliv.**

«Når attraktivitet og godt omdømme er bygget på identitet og stedlig kultur, er dette en driver for utvikling. Stedets evne til innovasjon og inkludering er avgjørende for positiv utvikling,» heiter det i den nye Innlandsstrategien som er på høyring. Da er det rimeleg motstridane av fylkeskommunen – med rolle som utviklingsaktør og ansvar for å tenkje heilskapleg - å prate om ei avviking av sjølve livsnerva i lokalsamfunnet.

Reiselivet er dessutan Norges femte største eksportnæring – og er av regjeringa definert som ei av våre viktigaste eksportsatsingar. Ifølge tidligere næringsminister Jan Christian Vestre kan «Norge bli en verdensledende destinasjon for bærekraftig turisme. Fra regjeringens side ønsker vi å bidra til å utvikle en mer konkurransedyktig og lønnsom reiselivsnæring, som skaper helårs arbeidsplasser over hele landet» (Kjelde: regjeringen.no).

Ei nedlegging av det vidaregåande skuletilbodet vil ikkje ha negative konsekvensar berre for reiselivet, men for heile lokalsamfunnet. Dette er konsekvensar vi meiner at fylkeskommunen i altfor liten grad har utgreidd, og kunnskapsgrunnlaget har per no eit altfor snevert perspektiv.

Kjære politikarar; ikkje ta skulen frå oss. Ta heller eit klokt val for distriktet!

Utdrag frå Lom kommune si høyringsuttale (vedtatt i kommunestyret per 18.06.24):

«Lom kommune (...) stiller seg likevel svært kritisk til at Nord-Gudbrandsdalen skule avd. Lom blir foreslått nedlagt i alle alternativa. (...) Vi meiner at kriteriesettet som er lagt til grunn er altfor snevert, og at utgreiinga manglar vesentleg opplysningar.(...) Kommunen meiner at Lom bør vidareutviklast i tett samarbeid med m.a. næringslivet.»

Lom kommune foreslår å styrke Lom vidaregåande skule mellom anna gjennom **ei satsing på mat og reiseliv**; ved å legge studielinjene Vg1 Restaurant og matfag, Vg1 Salg- service og reiseliv, Vg 2 Reiseliv, Vg2 Baker og konditor og Vg 2 Kokkefaget - til Lom. Lom kommune ynskjer ei satsing på desse faga i Lom, både på Vg1 og Vg2, for «å sikre at vi beheld eit svært viktig utdanningstilbod i regionen vår. Vi er redd for at tilbodet elles vil bli sentralisert til Lillehammer.»

Vi stiller oss bak ovannemnde argument, samt moglegheitene som Lom kommune presenterer i si høyringsuttale.

Aktiv i Lom AS	Brimibue (Nye Brimi Bue AS)
Andvord gard AS	Bøverdalen Vandrerhjem og camping (Bøverdalen samfunnslag SA)
Apotek 1 Lom	Circle K Lom (Lom Servicesenter AS)
Bakeriet i Lom AS	Coop Ottadalen SA
Besseggen Fjellpark Maurvangen	Dølakjøtt AS
Bjerke Opplevelser	Elveseter kunst- og kulturhotell
Brimi Eventyr AS	Esso (Nordal Servicesenter AS)
Brimi Fjellstugu	Everbridge Norway AS avd Lom
Brimi Gard og Sæter AS	

Explore Skjåk AS	Lom kyrkjelege råd (Lom stavkyrkje)
Fjell og Fritid AS	Murgarden AS
Fjelleventyret AS	Niventus Consult
Fossberg Hotell AS	Nordal Maskin AS
Fossheim Hotell AS	Nordal Turistsenter AS
Fossheim steinsenter AS	Norsk Fjellsenter (Stiftinga Norsk Fjellmuseum)
Furuheim gard	Nørdstedalseter Turisthytte
Fyrst og Fremst AS	Ogro Holding SA
Galde Uppigard	Ottadalen Butikkdrift AS
Galdhøpiggen sommerskisenter AS	Ottadalen Mølle SA
Gjeilo Camping Sverre Gjeilo	Raubergstulen Turisthytte AS
Gjendebu AS	Røisheim hotell AS
Gjendebåten AS	Sentral'n AS
Glitterheim AS	Skjåk Turistheim Skeid Kro AS
Glitterheim DNT v/Knut Vole	Skogstad Sport AS (avd. Lom)
Innlandet Tak og Isolasjon AS	Smak i Lom AS
Jotunheimen Arrangement AS	Sognefjellshytta AS
Jotunheimen Fjellhotell AS	Sota Sæter AS
Juvasshytta AS	Spiterstulen turisthytte (Spiterstulen Drift AS)
Kiwi Lom (Nils Haugen AS)	Sport 1 Lom (Lomseggen AS)
K. Lund Yoga	Steinar Skaansar og sønn AS
Klimapark 2469 AS	Stiftelsen Soleggen Fjellstue
Krossbu AS	Strind gard (Trond Dalsegg)
Leirvassbu AS	Teigen Tun (Amund Teigen)
Lom bryggeri AS	Visit Jotunheimen AS
Lom camping	Vågåvatnet Feriesenter AS
Lom Destilleri AS	